

tott. Nagyszerű, csodálatos színész, kolosszális színjátszó erejű. Most újra új darabban játszik, még pedig — mint rendesen — az *Uránia-színház* világot jelentő vásznán. *A két fegyenc*, — ez a dráma címe. Kitűnő darab ez is, mint minden, ami a dánok s a Nordisk film kezéből kikerül. A mai bemutatón zsufolásig megtöltötte a publikum az Urániát s kedden délután kettőtől kezdve tartanak sorozatos előadást.

A fogak ápolására
legjobb a
Gerle-féle

2176/ez

"Oxygen" Fogviz

ára 70 fillér

Kapható Szeged,
Klauzál-
térén, a **KIGYÓ** gyógy-
tárban.

Köztársasági per a szegedi esküdtszék előtt

— Fölmentették Nagy Györgyöt. —

(Saját tudósítónktól.) Nagy György dr sajtóperét hétfőn tárgyalta a szegedi törvényszék esküdtbírósa. Az ügyészség alkotmányos államforma megtámadásának vétségével vádolta. Az esküdtbírószék fölmentette.

A pört országos érdeklődés kísérte. Ez az érdeklődés különösen a sajtópör szokatlan anyagában találja az eredetét. Az utóbbi napokban — Hódmezővásárhelyről — már azt is híresztelték, hogy Nagy György dr-t öthatszáz hive elkíséri a tárgyalásra. Justh Gyula, több képviselő, budapesti egyetemi polgárok és lemergi kiküldöttek részvételét is kiértékeltek, mindez azonban elmaradt. Csak az ősz Szappanos István, Kecskemét volt országgyűlési képviselője és néhány vásárhelyi függetlenségi polgár foglalt helyet a tárgyalóteremben. A padsorok szegedi újságírókkal és jogászokkal teltek meg. A törvényszék előtt, az utcán sem volt semmi élénkség. A rendőrségnek nem akadt dolga.

A tárgyalás érdekes jelenetekben bővelkedett. Nagy György dr, aki védő nélkül jelent meg, majd egy óráig fejtegette, hogy miért nem érzi magát bűnösnek. A kuruc vásárhelyi fiskalist elragadta a temperamentuma és szenvedélyesen, hangjának minden fizikai erejével lelkesült a köztársasági eszméért. Beszédében kitért a vizsgálatra és kritizálta az ügyészség és a vizsgálóbíró intézkedéseit. Hajszaának nevezte a vádat, a mely felsőbb utasításra történt. Szerinte Szapár József dr ügyész az inkriminált cikket fölkiüldte Székely Ferenc igazságügyminiszternek, akinek utasítására vádat emelt ellene az ügyészség. Ennek a bizonyítására kérte az igazságügyminiszter és az ügyész esküvel megerősített tanuvallomását.

Főlemlítette, hogy az ügyészség egzisztenciájának megsemmisítésére is tört, mert a szegedi ügyvédi kamarától kérte ügyvédi gyakorlatának fölfüggesztését. A kamara azonban ezt nem találta indokoltnak és visszautasította a kívánságot.

Kritizálta a vizsgálóbíró eljárását, akinek intézkedésére a vásárhelyi járásbírószék a

Magyar Köztársaság előfizetői és példányszáma iránt érdeklődött. A nyomdászeit szüntelenül zaklatta a vásárhelyi rendőrkapitány. Azt is elmondta, hogy a *Kossuth Lajos országa* című inkriminált közlemény már előzőleg a *Jövendő* című folyóiratban is megjelent, de akkor az ügyészség nem emelt elene vádat. A Magyar Köztársaságból pedig a *Magyarország* és több vidéki lap is átvette a közleményt, amelyek ellen azonban nem indítottak büntügyi eljárást.

Mindezek alapján a bizonyítás kiegészítését terjesztette elő. Erre vonatkozólag kérte Székely Ferenc igazságügyminiszter, Szapár József dr ügyész, a vásárhelyi főkapitány, néhány vidéki lapszerkesztő és nyomdász kihallgatását és a Jövendőben megjelent köztársasági irányú cikk fölolvastását.

Szapár József dr ügyész a bizonyítás kiegészítésének elutasítását javasolta. A bíróság elutasította a kérelmet. Ez ellen Nagy György dr semmisségi panasszal élt. Aztán az esküdtsekhez intézendő kérdés megállapítása következett. A bíróság az ügyész kérdését elfogadta, Nagy György dr előterjesztett mellékkérdését pedig elutasította.

A kérdés megállapítása után az ügyész elmondta vádbeszédét. Tömör, érvelő hangú beszéd volt, melyben a jogrend alapján és a főmálló törvények értelmében kérte Nagy dr elítélését. Nagy György dr védőbeszédében érvényesült a demagóg pompás szöbösége és a tanult ember tudása. Valóságos népgyűlési tónusban beszélt, amely a hallgatóság körében nem tévesztette el a hatását.

A tárgyalást Nagy Aladár dr törvényszéki elnök is végighallgatta.

A sajtópör tárgyalásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Elnök: Pókai Elek. **Szavazóbírók:** Gerhauser József dr és Babó Andor dr. A vádhatóságot Szapár József dr ügyész képviseli. Nagy György dr önmaga látja el a védelmét.

Elnök kilenc órakor megnyitotta a főtárgyalást, amely után megállapították az esküdtsek névsorát. **Esküdték:** Pásztor József, Fogel Ede, Kertész Lajos, Schütz Antal, Balázs Mihály, Galitzer Márton, Peternelly József, Márer Ármán, Abonyi Mihály, Székely Mihály, Glöckner József, Hadik Béla. **Pótesküdt:** Schäffer Vilmos.

(A vád Nagy György ellen.)

Az esküdtszék megalakulása után az általános kérdések következtek. Az elnök kérdésére Nagy György dr elmondta, hogy harminckét éves, nős, egy gyermek atyja, unitárius vallású, hódmezővásárhelyi gyakorló ügyvéd. Büntetve volt: becsületsértésért ötven korona pénzbüntetésre (Sepsiszentgyörgy, 1904), izgatásért egy napi államfogházra (Kézdivásárhely, 1911) és párviadal vétségéért három napi államfogházra (Hódmezővásárhely, 1911).

Pókai Elek elnök ismertette a vádiratot. Az ügyészség alkotmányos államforma nyomtatvány útján elkövetett megtámadásának vétsége miatt vádolja Nagy György dr-t. A Hódmezővásárhelyen megjelenő *Magyar Köztársaság* című politikai folyóiratban 1911 október 14-én *Kossuth Lajos országa* című közleményben megjelent következő kifejezéseket inkriminálja az ügyészség:

„Minden nagykorú nemzet saját sorsának ura akar lenni. Törekszik a teljes nemzeti függetlenségre. E törekvés követeli a köztársasági államforma megteremtését.”

„Felettünk négy évszázad óta idegen csa-

lád uralkodik. Vére más. Érzése elütő. Gondolkozása rokontalan. Nagy történelmi időkben mindig szemben állott nemzetével a király. Századok óta látja a nemzet, hogy a korona az ő haladásának tilalomköve. Érti, hogy a királyi palást függetlenségi törekvéseinek szemfedője. Nyomja a nemzet fejét a korona.”

„Követeljük az emberi méltóságnak és a nemzeti függetlenségnek államformáját: a köztársaságot. Hová jutottunk a királyság intézményével? Van-e nemzet siralmasabb sorban, mint a magyar? Elhanyagolt népoktatás, igazságtalan földmegosztás, növekedő kivándorlás, az összbiradalmi eszme nekilendülése, a polgárjogok erőtlensége utjelzői lojális sülyedésünknek. Milyen más ut vezet a köztársaság felé...”

„Melyik nemzet négyszázéves Habsburguralom alatt sem vesztette el teljesen életképességét, azt az Isten is örök életűnek te remtette. Kit négyszázéves szolgaság nem tudott egészen megtörni. annak kiürthetetlen a szabadságszeretete.”

„Melyik fát négy évszázadnak annyi gyilkos fejszeceapása nem volt képes ledönteni, az meg nem, hogy érje igazi tavaszát, a szabadság tavaszát. Az az Isten, ki Rákóczi és Kossuthot adta az ő népének, nem kárhoztathat minket arra, hogy a Habsburgok szolgaságában sorvadjunk el...”

„Meguntuk a királyi hatalom előtt való örökös térdeplést! Talpra akarunk állani! A világ törpének látta a bálvány előtt térdeplő magyart...”

„Az összedülő trónusok recsegése a népszabadság legfelségesebb zenéje! Ez a köztársasági eszme himnusza!...”

(Nagy György dr kihallgatása.)

Elnök: Bűnösnek érzi-e magát?

Vádlott: Nem.

— Adja elő, miért?

— Én a köztársasági eszme hive vagyok, azért is harcolok. Kossuth Lajos politikai hitvallása az ut, amelyről soha le nem térek. A törvény nem veszi el a jogot a magyar állampolgároktól, hogy alkotmányos uton küzdjenek a függetlenségért. A magyar nemzet aljasságba, becselenségbe nem sülyedhet soha, tanu rá ezer éves multunk. Ha el nem is értük a teljes függetlenséget, de küzdhetünk azért. Minden szóért, amit irtam, vállalom a legteljesebb felelősséget.

— Előterjeszttem a bizonyítás kiegészítésének elrendelését. Nem az én személyemről van szó, hanem az én szerény személyemen keresztül a magyar nemzet függetlenségéről.

— Mielőtt megindítottuk a Magyar Köztársaságot, 1911 januárban Gonda József dr *Jövendő* című hódmezővásárhelyi folyóiratában majdnem szóról-szóra megjelent az inkriminált közlemény. Akkor nem emelt vádat az ügyészség, azt mondják, hogy nem kapták meg azt a számot. Pedig megkapták, mert én magam gondoskodtam róla. (Beesatolja a Jövendőben megjelent cikket.) A hat hónap eltelt, tehát vagy megállapítja a bíróság az elévülést vagy pedig méltóztassék fölolvastatni a Jövendőben megjelent cikket.

— Bátorkodom elmondani, hogy indult meg ez a pör? A mult év október 16-án Szapár ügyész ur fölkiüldte Székely Ferenc igazságügyminiszternek a Kossuth Lajos országa című cikket.

A közlemény a budapesti Magyarországon és több vidéki lapban is megjelent. Az igazságügyminiszter Balázs Elemér dr budapesti ügyésszel tanácskozott, hogy alkalmas lenne-e Budapesten tárgyalni a sajtópört. az ügyész azt válaszolta, hogy fölmentenék. Így tárgyalják most ezt a pört Szegeden. Azt mondta az igazságügyminiszter, hogy addig kell zaklatni a Magyar Köztársaságot, amíg meg nem bukik. Tudtam, hogy rám törnek az önkényuralom kopói. Fölkutatták a multamat is, de abban nem voltam megebezhető.

— A szegedi vizsgálóbíró kihallgatott, vál-